

Poemas ibéricos

Santiago Aguaded Landero

Poemas ibéricos (53) DIANA MANOLE

01/05/2023

HOY traemos a Diana Manole, poeta rumana, que emigra a Canadá en el año 2000. Aunque fuera del ámbito ibérico e incluso iberoamericano, creemos que esta escritora es interesante por su visión de la mezcla de culturas y del papel del emigrante en el mundo actual. Es investigadora y traductora literaria, rumano-canadiense. Tiene un doctorado de la Universidad de Toronto. Ha enseñado en universidades canadienses desde el 2006. En Rumania, publicó nueve colecciones de poesía y obras de teatro, ganó 14 premios literarios, incluido el Premio Nacional de Debut en Drama de la Unión de Escritores Rumanos y el Premio de Poesía de la Asociación de Escritores de Bucarest. Fue ganadora del Concurso de Versos pequeños del 2020 de la Liga de Poetas Canadienses. Su poesía ha sido presentada en inglés y publicada en varios países como el Reino Unido, los Estados Unidos, México, Francia y China. Su séptimo libro de poesía *Praying to a Landed-Immigrant God* se publicará muy pronto en la editorial canadiense Grey Borders Books.

Desflorar. El inglés (*Dezvirginând. Engleza*)

1. Aparearse. Entre culturas

Desfloro torpemente el idioma inglés
palabra tras palabra
con mi marcado acento,
mi inhabilidad crónica de recordar la posición
correcta de los modificadores
y la misteriosa distinción entre
«a» y «the».
Vengativo, el inglés me traiciona
cuando pido cigarros en la tienda de la esquina
y el joven vendedor de piel color chocolate
y el rostro de un ángel nacido en la raza incorrecta
me guiña el ojo sólo porque
pronuncio «Hello!» de una forma graciosa y
cargado con una mochila—
me recuerda que las clases de inglés son más efica-
ces
que la autocompasión
y las diferencias culturales no son más un pro-
blema.

Mi computadora me regaña,
«Check spelling as you type!»
aun cuando sólo trato de enviar un mensaje
a mi arrendadora
que me pidió —no, me ordenó— que me mudara:
«On Wednesday», me dijo el lunes, «I want you
gone!»
Le ensució su casa de olores de campesina
(¿Quién iba a saber que los rollos de col
rellenos de carne de cerdo eran fétidos?)
y el ruido de mi entusiasmo enervante
(Por casi cualquier cosa todo el tiempo, ¡maldita
sea!).

Entre la arrendadora y yo —
siete generaciones de buenos súbditos británicos
afirman orgullosamente
su derecho a echarme (sin aviso)
a pesar del clima frío y los derechos del arrendata-
rio.
Pero me voy,
con algunas ollas y mi librero de IKEA sobre la es-
palda
como una tortuga sobrecargada que se arrastra
de hostel en hostel,
sin idioma al cual llamar hogar.

1. La răscrucea culturilor

*Dezvirginez neîndemânatică limba engleză
cuvânt cu cuvânt
cu accentul meu grosolan,
incapacitatea mea cronică de a ține minte
locul adverbilor în propoziție
și diferența misterioasă dintre “a” și “the.”
Ranchiunoasă, engleza mă trădează
când cer țigări la magazinul din colț,
iar vânzătoarea cu pielea de culoarea
ciocolatei cu lapte
și fața unui înger născut în altă rasă
din greșeală,
îmi face cu ochiul doar pentru că
rostesc “Hello!” într-un mod ciudat
și car în spate un rucsac uriaș —
reamintindu-mi că un curs de engleză
mi-ar fi mai de folos decât să-mi plâng de milă,
iar diferențele culturale nu mai sunt demult
mare scofală.*

*Calculatorul mă admonestează:
“Check spelling as you type!”
chiar și atunci când doar încerc să-i trimit un mesaj
proprietăresei
care mi-a cerut —nu, mi-a ordonat— să mă mut:
“On Wednesday,” mi-a spus luni, “I want you
gone!”
I-am infestat casa cu mirosuri țărănești
(Cine-ar fi crezut că sarmalele pot fi de prost gust?)
și cu entuziasmul meu gălăgios și atât de iritant
(pentru aproape orice în orice clipă, fir-ar să fie!).*

*Între proprietăreasă și mine —
șapte generații de supuși britanici revendicând
cu mândrie
dreptul ei să mă dea afară (fără preaviz)
în ciuda temperaturii scăzute și a drepturilor legale
ale chiriașilor.
O iau din loc
în spate cu câteva cratițe și raftul de cărți de la
IKEA
ca o broască țestoasă supraîncărcată,
târându-mi picioarele de la un cămin la altul,
fără nicio limbă în care să mă simt acasă.
 (“There” este unde aș vrea să fiu, dar “their”
stă mereu în calea mea.)*

(«There» es dónde me gustaría estar pero «their» recursos siempre sus obstáculos en el camino).

Sigo escribiendo hasta que el ladrillo tosco para la arrendadora se convierte en un poema (la mayor blasfemia de todas) escrito en una voz prestada de libros de biblioteca pública, desechados comprados en Amazon por casi nada más envió — los autores, divididos entre el exilio de las estanterías y la oportunidad de una segunda vida.

El idioma se vuelve tenso y mi atontada pantalla muestra pruebas claras del abrazo accidental entre una sospechosa inmigrante legal de Europa oriental y un dispositivo esclavizador de siglos de antigüedad — el inglés conquista orgullosamente el mundo una vez más, el milagro de una interminable cirugía poscolonial de remplazo de inocencia.

Gracias a Dios por libros de historia imperial y medicina de ciencia moderna que evaporan la culpa blanca y renuevan la virginidad con plástico.

2. Algo prestado, algo negro

Sigo escribiendo, luego llorando (Tan alto que me preocupa que mis vecinas llamen a la policía para salvarme de la «violencia doméstica».) hasta que te conozco — menos, pero aun así más extraño que yo, un poco negro pero no lo suficientemente negro — un doble acto de violación y esclavización.

Nuestras palabras — se observan, se olisquean, se cortejan, se temen las unas a las otras, inseguras, como un tigre joven y una tigresa joven que se rodean inocentemente el uno al otro

Continui să scriu până când pledoaria către proprietăreasă se transformă într-o poezie (cea mai mare blasfemie) scrisă într-o limbă împrumutată din cărți retrase din bibliotecile publice pe care le-am cumpărat pe Amazon pe mai nimic plus taxele de poștă — cu autori sfâșiați între exilul de pe rafturile publice și șansa la o a doua viață.

Limba se încarcă de tensiune, calculatorul de erotism iar pe ecran apar dovezi clare ale îmbrățișării accidentale dintre un imigrant suspect din Europa de Est și un instrument de înrobire vechi de secole — engleza cucerește plină de mândrie planeta încă o dată, miracolul unei operații post-coloniale fără sfârșit de restaurare a inocenței.

Slavă Domnului pentru cărțile de istorie ale imperiului și medicina modernă care fac vina rasei albe să dispară și înlocuiesc virginitatea pierdută cu plastic.

2. Ceva împrumutat, ceva negru

Continui să scriu până când încep să plâng (Atât de tare că mi-e teamă că vecinii vor suna la poliție crezând că sunt victima violenței conjugale.) până când te întâlnesc — mai puțin străin și în același timp mai străin decât mine, ceva mai negru, dar în mod sigur nu destul de negru — urmarea unui act dublu de viol și înrobire.

Cuvintele noastre — se observă, se miros, se curtează, se tem unele de altele nesigure, ca un tigru tânăr și o tigroaică tânără care se învârtesc inocenți

durante la primera temporada de apareamiento,
 hasta que mis sílabas copulan con las tuyas
 y rompen la barrera del sonido entre
 dos idiomas y dos personas con pocas cosas en co-
 mún —
 una improbable reunión en el cruce de milenios
 e imperios caídos.

Nuestros pensamientos y acentos contaminan el
 inglés
 como una enfermedad común de la infancia
 fácil de ignorar si no fuera por el ligero malestar
 que es difícil pasar por alto.
 (Pero, ¿cómo una palabra puede ignorar su propio
 acento?)
 Nuestras palabras se entrelazan entre sí en un hú-
 medo abrazo,
 condenándonos a estar perdidos por siempre
 entre las pirámides de Egipto y de México,
 el Templo de Diana (eso sí, ¡el real!),
 el Teatro de Dioniso,
 y la Gran Muralla,
 y algunas chozas destartadas en las afueras del
 Sahara,
 constantemente reinventando el pasado,
 estereotipado en el presente,
 desflorando y revirginizando el idioma inglés,
 encarcelado en su rojo blanco núcleo,
 el medio y el bautismo de una redención
 para los que no estamos listos —
 una y otra y otra vez.

*unul în jurul celuilalt
 la primul sezon de împerechere,
 până când silabele mele se unesc cu ale tale
 depășind bariera sonoră
 dintre două limbi și două popoare
 fără prea multe în comun —
 o întâlnire greu de prevăzut la răscrucea mileniilor
 și a imperiilor pe cale de dispariție.*

*Gândurile și accentele noastre contaminatează
 limba engleză
 ca o boală de copilărie
 care-ar fi ușor de ignorat dacă nu ar produce
 un discomfort greu de suportat.
 (Dar cum ar putea un cuvânt să ignore
 propriul lui accent?)
 Cuvintele noastre se răsucesc unul în jurul celuilalt
 într-o îmbrățișare umedă,
 condamnându-ne să ne rătăcim fără încetare
 printre piramidele din Egipt și Mexic,
 templul Diane (cea adevărată, să fie clar!)
 Teatrul lui Dionis,
 Marele Zid Chinezesc
 și câteva colibe dărăpănate de la marginea Saharei,
 reinventând în permanență trecutul
 asimilați cu clișee în prezent,
 dezvirginând și revirginizând limba engleză
 încarcerați în nucleul ei incandescent,
 mediul și botezul unei ispășiri
 pentru care nu suntem pregătiți —
 iarăși și iar.*

Traducido del rumano al inglés por Diana Malone y y Adam J. Sorkin.

Traducido del inglés por **Claudia Aidé García Cortés**. Nació en México. Es gerente de proyectos en la Fundación Elena Poniatowska Amor. Se graduó de la Universidad Anáhuac en la Ciudad de México con una licenciatura en Lenguas Modernas y Gestión Cultural. Ha trabajado en diversos proyectos culturales como el Simposio Internacional de Teoría del Arte Contemporáneo. También ha traducido poemas escritos por los autores Diana Manole, Marilyn Lerch y Stephen Brown.

El malentendido

Mi vecina de al lado me pide que recemos juntas
por el bienestar de la humanidad.
No cree que ya hace tiempo que he olvidado
el padrenuestro.
Me da un libro de rezos y me dice
que lo lea de allí.
No me cree que no puedo ver bien porque
tengo cataratas.
Comienza a rezar y me dice que repita tras ella.
No me importaría, pero no puedo entender las palabras.
Cuando le pido que me repita, enloquece.
Me pega un grito: 'Tú sólo te ocupas de tu propia escritura'.
No cree que los poemas producen oxígeno
como las plantas.

Traducido del inglés por Adam Gai

Adam Gai *Nació en Argentina en 1941, vive en Jerusalén desde 1972. Licenciado en Letras por la Universidad de Buenos Aires y Doctor en Letras por la Universidad Hebrea de Jerusalén. Ha sido catedrático de Literatura hispanoamericana. Escribe cuentos y poesía. Es traductor del inglés, del francés, del hebreo y del español.*